

یادکردی از سرداران محمود و جواد باقری از فرماندهان شهید هوافضای سپاه در دو جنگ تحمیلی اخیر

سردارانی که در عین گمنامی حماسه آفریدند

به تازگی تصویری از برادران شهید محمود و جواد باقری در فضای مجازی منتشر شده است که این دو سردار را در یک دسته عزاداری ماه محرم در یکی از محلات جنوبی تهران نشان می دهد. سردار محمود باقری، فرمانده موشکی هوافضای سپاه، بود که در روز نخست جنگ تحمیلی رمضان به همراه سردار حاجی زاده به شهادت رسید. سردار جواد باقری، برادر کوچک تر او هم از فرماندهان میانی هوافضا بود که در روز ۲۵ اسفند سال گذشته در جریان جنگ تحمیلی رمضان به شهادت رسید و به برادر شهیدش پیوست. فاصله شهادت این دو برادر ۹ ماه بود؛ یکی در جنگ تحمیلی دوم و دیگری در جنگ تحمیلی سوم شهید شد. اما هر دو پس از شهادتشان تا حدی برای مردم ایران شناخته شدند. در واقع، نکته یاز در زندگی این دو برادر، گمنامی و در خدمات بزرگی است که به کشور و مردم داشتند و عاقبت نیز شهادت مزد سال ها خدمات جهادی شان شد.

■ ■ ■

از رکن آباد تا جبهه های خوزستان

سردار شهید حاج محمود باقری رکن آبادی را باید یک رزمنده مکتبی، با تمام خصوصیات چنین مجاهدانی، در نظر بگیریم که یک عمر در گمنامی و بی ادعایی زندگی کرد و عاقبت زمانی چهره و نامش برای مردم شناخته شد که در کنار فرمانده و دوست قدیمی اش، شهید حاجی زاده، به شهادت رسید.

حاج محمود فرمانده موشکی نیروی هوافضای سپاه بود. از رزمندگان دوران دفاع مقدس هشت ساله بود که از همان زمان با شهید طهرانی مقدم و حاجی زاده همراه شد و بعدها به فرماندهی موشکی نیروی هوافضای سپاه رسید و در این جایگاه، چند عملیات مهم، چون حمله به پایگاه عین الاسد آمریکا در عراق و عملیات وعده صادق ۱ و ۲ را انجام داد. شهید محمود باقری بیشترین آنکه در ایران شناخته شده باشد، در جبهه مقاومت، خصوصاً در نزد دشمنانی شناخته می شد که بارها ضریات خردکننده موشکی سپاه را دریافت کرده بودند. حاج محصور و یارانش در عملیات حمله به عین الاسد، برای نخستین بار پس از جنگ جهانی دوم، هیمه آمریکا را شکستند و به یک پایگاه نظامی این کشور حمله مستقیم کردند. به همین ترتیب، باید شهید محمود باقری را یک تاریخ ساز بدانیم که نخستین قدم های شکست آمریکا را در منطقه غرب آسیا محکم برداشت و سپس در جریان عملیات وعده صادق ۱ و ۲، نظیر چنین حملاتی به سرزمین های اشغالی انجام داد و ضریات سختی به رژیم صهیونیستی وارد کرد.

آذر خش گمنام در میادین جنگ

ناصر کاوه، نویسنده کتاب آذرخش گمنام (زندگی نامه سرلشکر شهید محمود باقری)، در خصوص گمنامی این شهید گران قدر می گوید: «ایشان یک چهره رسانه ای نبود. همیشه سعی می کرد در گمنامی کارش را انجام بدهد. در واقع، اجازه می داد که قدرت موشک ها حرفشان را در صحنه عمل بزنند. همین گمنامی هم باعث شده بود سرویس های اطلاعاتی دشمن ایشان را به عنوان یکی از اهداف اصلی شان در نظر بگیرند. شهید باقری سال ها پیش از شهادت از سوی آمریکا تحریم شده بود. این موضوع نشان می دهد دشمن چقدر روی ایشان و توانایی هایش حساس بود. باقری فرماندهی بود که سعی می کرد به جای هر حرفی عمل کند. استراتژی و دیدگاه های خاص خودش را هم داشت. اهل غرور نبود و دشمن را دست کم نمی گرفت. در کتاب هم آمده که در یکی از جلسات، یکی از فرماندهان با غرور از قدرت ایران سخن گفته بود. شهید باقری پس از صحبت های ایشان گفته بود: غرور آفت قدرت است. دشمن را نباید حقیر بشماریم. ما باید آن قدر قوی شویم که دشمن حتی در محاسبات ذهنی اش هم گزینه جنگ با ما را خط بزند. قدرت ما برای ایجاد صلح است نه جنگ افروزی.»

عنصر دقت در شلیک موشک

از خصوصیات فرماندهی سر دار شهید محمود باقری این بود که روی دقت موشک های بومی ایرانی توجه خاصی داشت. در واقع، رهبر شهید انقلاب بارها در مورد مؤلفه «دقت» موشک های تولید شده تأکید داشتند و همین مسئله باعث

شهید جواد مسئول مدخلی و شهید محمود باقری رو به دوربین در دسته عزاداری

شده بود تا شهید باقری نیز روی این مسئله بسیار توجه داشته باشد. خود این شهید بزرگوار در یک جا گفته بود «قدرت ما در کشتار کور مردم نیست. ما مثل دشمنان مان عمل نمی کنیم. قدرت ما در این است که از فاصله ۲ هزار کیلومتری، یک ساختمان مشخص را که مرکز فتنه و نفاق است هدف قرار دهیم و به غیرنظامی ها آسیبی وارد نکنیم».

به گفته یکی از همرزمانش، شهید باقری همیشه می گفت دشمن باید بداند ما قوی هستیم، اما نباید بداند چقدر. این ابهام خودش بخشی از بازدارندگی است. بگذارید نام موشک ها مشهور باشند نه ما... همچنین این شهید روی بومی سازی صدروصدی موشک ها نیز خیلی توجه داشت و با وایستگی فنی مخالف بود. اگر قرار بود مثلاً یک قطعه ای وارد شود، باقری به جای دور زدن تحریم ها، کل پروژه را مدتی

شهید جواد باقری در مراسم برادرش حاج محمود و شهید امیر علی حاجی زاده

متوقف می کرد تا آن قطعه در داخل کشور تهیه شود. در یک نگاه کلی، د کترین ایشان بر «بازدارندگی فعال»، دقت در هدف گیری، گمنامی راهبردی، خود کفایی، و ایمان به عنوان سوخت اصلی قدرت متمرکز بود. او معتقد بود قدرت باید دشمن را از فکر حمله بازدارد.

همرزمی دو برادر در هوافضا

سردار شهید جواد باقری، برادر کوچک تر حاج محمود، بود که سال ها بعد از او به جمع بچه های هوافضای سپاه پیوست. جواد هم مانند برادرش تا زمان شهادتش گمنام بود. فقط زمانی مردم او را تا حدی شناختند که در جنگ تحمیلی رمضان و چند ماه پس از حاج محمود، او نیز سعادت شهادت را نصیب خود کرد و نامش به عنوان یک شهید در رسانه ها مخابره شد. برادرزاده شهید جواد باقری و فرزند شهید محمود باقری در خصوص عموی شهیدش می گوید: «یکی از این جوان هایی که توسط پدرم به فرماندهی یکی از پایگاه های موشکی کشور منصوب شد، شهید جواد باقری بود. عموی بنده هم در عرصه موشکی توانمندی های چشمگیری داشت و هم اینکه روضه خوان ابا عبدالله (ع) بود. البته این نکته را هم بگویم که بی انصافی نکرده باشم؛ اگر جواد باقری برادر شهید محمود باقری نبود، شاید او در عرصه فرماندهی موشکی پیشرفت بیشتری می کرد اما به جهت ملاحظات که پدرم داشت، این ملاحظات برای شهید جواد اعمال شد.»

پاسدار ورودی سال ۸۵

سردار شهید جواد باقری از سال ۱۳۸۵ و در سن ۲۵ سالگی وارد سپاه پاسدار انقلاب اسلامی شد. از سال ۱۳۸۸ که برادرش حاج محمود فرماندهی موشکی سپاه را بر عهده گرفت، به دنبال کادرسازی نیروهای جوان بود تا توان و فکر این جوان ها در لایه های مختلف فرماندهی موشکی سپاه استفاده کند و به همین ترتیب نیروهای جوانی مثل جواد را جذب هوافضا کرد و تقریباً از همان سال ها جواد باقری دوشادوش برادرش در این نیرو خدمت کرد و این خدمت خالصانه را تا زمان شهادتش ادامه داد.

برادرزاده شهید با بیان خاطره ای از شهید جواد باقری می گوید: «عمویم همیشه می گفت من به خودم می بالم که شاگرد حاج محمود هستم؛ به خودم می بالم که بعد از شهادتش، فرامین حاج محمود را در عملیات وعده صادق ۳ انجام دادم و به ذلت کشیده شدن رژیم صهیونیستی را دیدم. بعد از شهادت پدرم، عمو جواد خیلی بی تابی می کرد و آرزوی شهادت داشت. عمو شهیدم در ماه های پایانی عمر پرپرکنش رشد معنوی خیلی زیادی کرده بود؛ به اذعان همه دوستانش و فامیل، و روحیه آقا جواد متفاوت شده بود و آماده شهادت بود که به لطف خدا در ۴۴ سالگی به آرزویش رسید».

ماجرای یک عکس ماندگار

از سردار شهید محمود باقری، فرمانده موشکی هوافضای سپاه، برادر شهیدش سردار جواد باقری عکسی به یادگار مانده که در دسته عزاداری مسجد صاحب الزمان (عج) مهرآباد جنوبی حضور دارند. در این عکس، سردار شهید جواد باقری با پیشانی بند سرخ در حال مداحی است و سردار شهید محمود باقری هم با پیشانی بند سرخ تزئیناتی می کند. محله مهرآباد جنوبی از پرشده ترین محلات جنوب غرب تهران است که از شهدای جنگ تحمیلی هشت ساله گرفته تا مدافعان حرم و همین دو جنگ اخیر، نام های ماندگاری را به آسمان پرستاره شهدای ایران اسلامی تقدیم کرده است. در تصویری که از دو برادر شهید منتشر شده است، آن ها علی رغم سمت هایی که در هوافضای سپاه داشتند، مثل دو نفر عادی و در کنار مردم به عزاداری می پردازند. دور زرمنده مجلس و بی ادعا که به چیزی جز خدمت به نظام، مردم و کشور تحت لوی ولایت توجه نداشته اند. در عکس مورد نظر، جواد باقری مداحی می کند و برادرش تزئینتری. هر دو دلناده آقا ابا عبدالله (ع) هستند و حالا هر دو به مراد رسیده اند. پس از شهادت حاج محمود، جواد نیز تحول روحی بسیاری می یابد و همان طور که برادرزاده اش گفته است، در سال های اخیر بسیار متحول شده بود. او می رفت تا کم کم خود را هم اندازه لباس تک سبز شهادت کند و عاقبت نیز این ردای آسمانی را به و قتش پوشید و همراه قافله سرخ عاشورائیان شد.

روایت

خاطره ای از زیارت عتبات توسط آزادگان در دوران اسارت

کاش می توانستیم تا نجف

پیاده برویم

میلیون ها نفر به واقعیت تبدیل شد، آن روزها در ذهن اسیرانی جریان داشت که پشت پنجره های اتوبوس، جاده نجف را تماشا می کردند.

با نزدیک شدن به شهر نجف، نشانه های حضور مردم عراق نیز نمایان شد. اگرچه نیروهای امنیتی و مأموران استخبارات در همه مسیر حضور داشتند، نگاه های مردم حرف های دیگری داشت.

لیخندهای کوتاه، تکان دادن دست ها و نگاه هایی که آمیخته با اشک بود، پیامی خاموش میان مردم عراق و اسرای ایرانی ایجاد کرده بود.

برخی اسرا نیز از فرصت های کوتاه استفاده می کردند و نوشته هایی کوتاه به زبان عربی تهیه می کردند و ا هار ا درون بدنه خود کارها قرار می دادند تا به دست مردم برسد؛ پیغام هایی که حکایت از زنده بودن و ایستادی آنان داشت.

■ **۴۰۰ فریاد در حرم امیرالمؤمنین (ع)**
نگاهی که کاروان وارد حرم امام علی (ع) شد، سال اشتیاق ناگهان خود را نشان داد. بیش از چهار صد اسیر که سال ها از زیارت محروم مانده بودند، با اشک و فریاد وارد صحن شدند. صحنه ای که برای نیروهای بعثی قابل پیش بینی نبود.

فریادها بلند شد و مأموران که تصور چنین واکنشی را نداشتند، با مشت و لگد و تفنداق اسلحه تلاش کردند فضای حرم را آرام کنند. اما اشتیاق اسرا فروکش نمی کرد. برخی خود را بر زمین انداختند و سینه خیز به سمت صحن حرکت کردند. گروهی زیر مسیر طولانی نجف را در تاریکی پیموذند. برای بسیاری از اسرا، این نخستین خروج از فضای محصور اردوگاه پس از سال ها بود.

در داخل اتوبوس ها، فضای متفاوتی شکل گرفته بود. برخی قبران تلاوت می کردند، عده ای ذکر می گفتند و گروهی نیز نمازهای خود را با تخمین جهت قبله اقامه می کردند. بسیاری تصمیم گرفته بودند با شکم خالی به زیارت بروند و تا رسیدن به حرم ها از خوردن غذا خودداری نکنند. برای آنان، این سفر تنها جابه جایی از نقطه ای به نقطه دیگر نبود؛ سال ها انتظار، دعا و آرزو اکنون در چند ساعت خلاصه شده بود.

آرزوی زیارت با پای برهنه

در طول مسیر، بسیاری از اسرا حسرت می خوردند که ای کاش می توانستند این راه را پیاده طی کنند. آرزویی که بعدها با شکل گیری راهپیمایی اربعین، برای حاکم بر عراق آن روزها بود.

		۲			
		۹		۳	۴
		۸	۴		۳
۸			۵	۹	۱
۷				۵	
			۳	۹	۷
		۶		۷	۳
				۱	۸
		۹	۴		

۷	۵	۱	۸	۶	۷	۱	۵
۷	۸	۱	۶	۷	۸	۱	۷
۶	۶	۷	۱	۷	۸	۱	۶
۸	۶	۷	۷	۶	۸	۱	۶
۷	۶	۷	۱	۶	۷	۸	۸
۶	۱	۶	۷	۱	۶	۷	۷
۷	۶	۶	۸	۱	۷	۶	۶
۶	۸	۶	۶	۷	۱	۶	۱
۱	۷	۷	۶	۶	۷	۱	۶

جدول سودوکو

ارقام ۹تا۹طوری قراردهید که

در هر ردیف، ستون و مربع های

کوچک سه در سه فقط یک بار

به کارورند

جدول کلمات متقاطع

● پاسخ جدول شماره ۷۶۴۹

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ک	س	ا	م	و	ت	م	ا	ش	و	ر	ت	ا	س
۲	ا	ن	ا	ت	و	ل	ف	ا	ن	ی	س	ی	ا	ب
۳	ر	ی	س	ر	ا	ر	ی	س	ق	ا	ب	ا	س	ف
۴	م	ا	س	ی	ا	ب	ا	س	ف	ا	س	ت	م	ر
۵	ا	ر	ا	ف	ا	م	و	خ	ش	م	ر	ا	غ	ف
۶	ن	ا	م	و	خ	ش	م	ر	ا	غ	ف	ا	ر	ی
۷	م	ج	ی	ر	ا	ر	ا	ر	ا	ا	ل	م	ر	ت
۸	ت	ا	م	و	ل	ف	ا	ن	ی	س	ی	ا	ب	ا
۹	م	ا	س	ی	ا	ب	ا	س	ف	ا	س	ت	م	ر
۱۰	ا	ن	ا	ت	و	ل	ف	ا	ن	ی	س	ی	ا	ب
۱۱	ر	ی	س	ر	ا	ر	ی	س	ق	ا	ب	ا	س	ف
۱۲	م	ا	س	ی	ا	ب	ا	س	ف	ا	س	ت	م	ر
۱۳	ا	ن	ا	ت	و	ل	ف	ا	ن	ی	س	ی	ا	ب
۱۴	ر	ی	س	ر	ا	ر	ی	س	ق	ا	ب	ا	س	ف
۱۵	م	ا	س	ی	ا	ب	ا	س	ف	ا	س	ت	م	ر

از راست به چپ

■ ۱-شاخای از علوم طبیعی که به مطالعه موجودات زنده می پردازد- عشوۀ کتان ■ ۲- مطابق مد و رسم حاضر- تزویر- مجموع پیشنهاداتی که دولت جهت تصویب به مجلس ارائه می دهد ■ ۳-نوعی پخت برنج- دریا- گوشت دندنان- میوه دانه ای ■ ۴-راه کوتاه- پویا-گوسفند جنگی- زمینه ■ ۵-حشرهای ریز که آفت درخت است- خاموش فرنگی- کریمینه ■ ۶-ارابه- سوت- عدد چربی- علت و مرض ■ ۷-عیش- دژ شطرنج- پارچه پشمی مالیدنی- مجموع نقشه های جغرافیایی ■ ۸-تعجب زنانه- ذخیره برق در یک دستگاه- ترکیب نطفه های نر و ماده- نوعی موسیقی ■ ۹- اضافه و زاپاس- از اشکال هندسی- پهلوان- از شهرهای مهم امارات ■ ۱۰-از ضمایر عربی- مقابل ذل- جداکننده- ضرر رساندن به یکدیگر ■ ۱۱-رو و صورت- از ماه های سرد- درخت انگور ■ ۱۲-اجاق گاز- مخفف قاجار- از ادوات پلیس- حیوان نگهبان ■ ۱۳-کوتاه و دم بریده- بلندترین ضلع مثلث قائم الزاویه- حرف انتخاب- مسافرت دسته جمعی ■ ۱۴-روستا- از مشتقات نفت- نام قدیم کشورمان ■ ۱۵-دوختن ته کتاب یا جزوه ای- پژوهش یا رساله ای که درباره موضوع واحدی نوشته شده باشد

از بالا به پایین

■ ۱-گیاهی یک ساله با برگ های دانه دار که گل آن در صنایع داروسازی و عطرسازی کاربرد دارد- کدر- جامه بلند- رهایی و خلاصی- چاق ■ ۲-از حروف انگلیسی- حیا- وسیله ای در قدیم برای کشیدن آب از چاه ■ ۴-تکیه بر پشتی- جوانمرد- پیروان و معتقدان به خلافت حضرت علی (ع)- شهرها ■ ۵-امانت- نشانه مغفولی- یار برق- فقدانش عامل بیماری گواتر است ■ ۶-من و تو- سنگ بزرگ و سخت- بدگوی ■ ۷-مساری- دعوی زیاده از حد- عمیق- بستن و دوختن ■ ۸-پیمانه- حمام معروف- از اقوام کهن ایرانی تبار- چرک و عفونت ■ ۹-نشانه- از ادوات فالگیری- محاسن- ضد پشت ■ ۱۰-سرسرا- باریک بین- او ■ ۱۱-فرمان تومبیل- جام ورزشی- خندان- رفت و آمد با شتاب ■ ۱۲-جایگ و صوت- یادها- زبان رساننده- نهر خون ■ ۱۳-تن پوش زنانه- حس و فهم- عتاب ■ ۱۴-روزها- فریبنده و جذاب- گوشت گیاهی ■ ۱۵-کشتن شتر- دوایر جادویی اقلیدس